

Смерть Стіва Джобса

Y неділю 11 серпня 2011 року Тім Кук відповів на дзвінок, який змінив усе його життя. Він підняв трубку. Телефонував Стів Джобс, який попросив його прийти до нього додому в Пало-Альто. На той час Джобс одужував після лікування раку підшлункової та недавньої пересадки печінки. Рак йому діагностували у 2003 році. Спершу він відмовлявся від лікування, але зрештою таки погодився на кілька дуже складних хірургічних втручань, намагаючись побороти хворобу, що все більше його поглинал. Кука дзвінок застав зненацька. Він спитав Джобса, коли прийти, і той відповів: «Негайно»²⁸. Кук зрозумів, що йшлося про щось важливе. Тому він сразу поїхав додому до Джобса.

Коли Кук приїхав, Джобс йому сказав, що хоче, аби він став CEO Apple. Джобс планував поступитися посадою і, по суті, піти на пенсію, ставши головою ради директорів Apple. Попри те що він серйозно хворів, вони з Куком обое вірили, або принаймні вдавали, що вірять, у те, що Джобс їще поживе. Діагноз йому поставили кілька років тому, і він працював попри хворобу, відмовляючись знизити темп роботи в Apple. Власне, лише кілька місяців тому, навесні 2011 року, Джобс казав своєму біографу Волтерові Айзексону: «Це ще не кінець, я ще перестрибну на наступне латаття, я перехитрю рак»²⁹. Джобс завжди був

упертим і відмовлявся знижувати темп життя та визнавати серйозність хвороби. Він справді вірив, що подолає недугу.

Для обох чоловіків нове призначення Джобса головою ради директорів не було чимось на зразок почесного титулу, аби не засмучувати акціонерів; то була справжня, чесна, відверта робота з нагляду й контролю напряму руху компанії. Як писав Девід Пог, оглядач із технологій, для New York Times: «Можна заприсягтися, що пан Джобс на посаді голови ради директорів ще лишатиметься хрещеним батьком. Він смикатиме численні ниточки, ділитиметься своїм баченням із майстерно сформованою командою й оцінюватиме, куди компанії рухатися»³⁰. Джобс уже якось кидав роботу в Apple, а тепер, коли він перетворив компанію на найінновативнішу в світі, не мав наміру знову йти.

Того пам'ятного серпневого дня, коли Джобс і Кук обговорювали передання посади виконавчого директора, Кук заговорив також про роль «хрещеного батька». Вони побалакали про те, як працюватимуть на нових посадах, і не усвідомлювали, наскільки близько Джобс перебував до смерті. «Я думав... він проживе значно довше, — казав Кук, згадуючи ту розмову. — Ми детально обговорювали, що означатимуть моя посада виконавчого директора і його посада голови». Коли Джобс сказав, що «всі рішення приймаєш ти», Кук запідозрив, що щось негаразд. Джобс ніколи добровільно не поступився б кермом. Тому Кук «спробував його якось спровокувати», ставлячи питання на зразок: «Тобто, якщо я оцінюю рекламу й вона мені подобається, то можу на неї погоджуватися без твоого відома?». Джобс засміявся й відповів: «Ну, сподіваюся, що ти принаймні мене спитаєш!». Кук двічі чи тричі перепитав: «Ти точно хочеш, щоб я цим займався?». Він був готовий до того, що Джобс знову візьме правління на себе, якщо знадобиться, адже бачив, що «йому на той час ставало краще»³¹.

Відповідь Джобса на питання про рекламу була показовою. Він славився тим, що завжди до всього мав діло — і це одна з основних причин, чому Кук подумав, що він продовжить на-

глядати за Apple, навіть якщо офіційно поточними справами займатиметься Кук, якими він і так уже кілька років займався на посаді головного операційного директора, поки Джобс залишався виконавчим директором. Попри відмову від формальних обов'язків, Джобс усе одно був невідривною частиною компанії. Кук тримав його в курсі, часто «ходив до нього додому протягом тижня й іноді на вихідних. Щоразу, коли ми бачилися, мені здавалося, що йому краще. І він сам також так думав»³². Джобс і відділ зв'язків із громадськістю компанії заперечували, що виконавчий директор Apple серйозно хворий — ніхто не хотів визнавати, що він може скоро померти. Але, «на жаль, це не допомогло», — казав Кук³³. І буквально за кілька місяців смерть Джобса вразила весь світ.

Кук під прикриттям

Коли постало питання обрання наступника Джобса, ширілися чутки, що рада директорів Apple обере когось іззовні, але насправді про таке ніколи не йшлося. Рада була під контролем Джобса, і хай не завжди все відбувалося гладко, проте вона прийняла б кандидатуру, запропоновану Джобсом. Він хотів людину зсередини, яка знає культуру Apple, і вважав, що ніхто не впорається із цією роллю краще за Кука — саме йому він уже двічі за власної відсутності довіряв керувати компанією.

Кук, котрий багато років негласно керував Apple, був логічним наступником, але для багатьох спостерігачів його призначення виявилося несподіваним. Ніхто ні в Apple, ані поза компанією не вважав його візіонером, саме тим лідером, утіленням якого був Джобс і якого потребувала Apple. Загалом, вважали, що після Джобса найбільше на цю роль годиться не Кук, а головний дизайнер Джоні Айв.

Зрештою, ніхто, окрім Айва, не мав такого потужного досвіду — він працював пліч-о-пліч із Джобсом іще з часів першого покоління iMac. Разом вони понад десятиліття трудилися над тим, щоб Apple стала організацією, у якій головним є

дизайн. Айв сам був культовою особистістю, представляючи немало продукції Apple у рекламних відео. Його дизайн iMac, iPod, iPhone та iPad вигравав безліч престижних нагород, тому він був відомим у широких колах. Натомість Кука вважали тіньовою постаттю. Він ніколи не знімався в жодному відео й лише кілька разів презентував нову продукцію Apple, коли Джобс хворів. Він майже не давав інтерв'ю протягом своєї кар'єри, і згадки про нього були лише в жменьці статей (для жодної з них він не давав коментарів). Тобто загалом Кук був абсолютно невідомим.

Але попри те що багато хто думав, наче саме Айв може замінити Джобса, бо зіграв центральну роль у баченні та продукції компанії, він не був зацікавленим керувати бізнесом. Айв хотів продовжувати працювати з дизайном — у Apple у нього була робота мрії для будь-якого дизайнера: необмежені ресурси й творча свобода. Він не хотів жертвувати такою рідкісною та вільною посадою заради головного болю управління, який неодмінно йде в комплекті з керівництвом цілою компанією.

У медіа експерти також обговорювали іншого кандидата — Скотта Форстелла, амбітного керівника, котрий тоді був старшим віце-президентом із програмного забезпечення iOS³⁴. Форстелл зробив кар'єру за рахунок престижних проектів на зразок Mac OS X — програмного забезпечення, на якому працює Macintosh. Але зіркою він став із приголомшливим успіхом айфона, бо займався розробкою його програм. Форстелл мав репутацію вимогливого та жорсткого керівника й багато в чому наслідував Джобса — у нього навіть був такий самий сріблястий Mercedes-Benz SL55 AMG. У Bloomberg якось назвали Форстелла «міні-Стівом»³⁵, тому для багатьох видавалося логічним, що саме він стане наступником Джобса. У самій Apple, як завжди, тримали інтригу й ніяк не коментували можливих наступників.

Більшість не могла навіть припустити, що Apple замінить лідера-візіонера кимось, хто настільки інший за вдачею від Джобса, тобто, по суті, є його повною противліжністю. Зараз,